

BESLUIT van GS van Utrecht

DATUM	5 mei 2022	TEAM	Vergunningverlening Natuur en Landschap
ZAAKKENMERK	Z-WNB-RI-REG-2021-0040	REFERENTIE	Servicebureau
NUMMER	8242626D	DOORKIESNUMMER	030-2583311
UWBRIEF VAN	5 januari 2021	FAX	030-2583139
UWNUMMER		E-MAILADRES	Servicebureau@provincie-utrecht.nl
BIJLAGE(N)	1: Voorschriften 2: Locatie plangebied 3: Locatie aangetroffen verblijfplaatsen 4: Voorgestelde maatregelen 5: Locatie plaatsing tijdelijke en permanente alternatieve verblijfplaatsen	ONDERWERP	Wnb ontheffing Soortenbescherming ruimtelijke ingrepen Eykmanlaan 191 - 429 te Utrecht

Op 5 januari 2021 hebben wij uw aanvraag ontvangen. U heeft ontheffing aangevraagd in het kader van de Wet natuurbescherming (hierna: wet), onderdeel soortenbescherming. De aanvraag is ingediend door Eelerwoude B.V. namens Amvest Investment Management B.V., voor de locatie Eykmanlaan 191 - 429 te Utrecht (hierna: plangebied) en is bij ons geregistreerd onder zaakkenmerk Z-WNB-RI-REG-2021-0040.

I. Besluit

Wij besluiten op grond van het bepaalde in de wet en het Beleidskader Wet natuurbescherming provincie Utrecht 2017¹ ontheffing te verlenen van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 3.5, eerste, tweede en vierde lid, van de wet, voor zover dit betreft het opzettelijk doden of vangen, opzettelijk verstoren en beschadigen en/of vernielen van voortplantings- of rustplaatsen van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis, voor de periode van de verzenddatum van dit besluit tot en met 1 maart 2026.

II. Omschrijving van de aanvraag

Uw aanvraag heeft betrekking verduurzamingswerkzaamheden waaronder spouwmuurisolatie, dakisolatie, vloerisolatie, aanleg zonnepanelen en aanleg mechanische ventilatie in de twee appartementencomplexen in het plangebied. De locatie van het plangebied is weergegeven in bijlage 2. U vraagt ontheffing van de verbodsbepalingen genoemd in de artikelen 3.5, eerste, tweede en vierde lid van de wet voor wat betreft de gewone dwergvleermuis (*Pipistrellus pipistrellus*) en ruige dwergvleermuis (*Pipistrellus nathusii*) voor de periode van 1 maart 2021 tot en met 1 maart 2026.

III. Procedure

Op 17 januari 2022, 12 april 2022 en 21 april 2022 heeft u deze aanvraag aangevuld. Wij hebben de aanvraag afgehandeld volgens hoofdstuk 5 van de wet en afdeling 4.1.1 van de Algemene wet bestuursrecht (hierna: Awb). Dit betekent dat wij direct een definitief besluit nemen op de aanvraag.

¹ https://www.provincie-utrecht.nl/sites/default/files/2020-03/beleidsnota_wet_natuurbescherming.pdf

IV. Toetsingskader

De gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis zijn beschermd op grond van artikel 3.5 van de wet.

V. Motivering

De aangevraagde ontheffing kan alleen worden verleend als is voldaan aan elk van de volgende voorwaarden:

- a) er bestaat geen andere bevredigende oplossing;
- b) er is een geldig wettelijk belang;
- c) er wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

a) Afweging van andere bevredigende oplossingen

Omschrijving van alternatieven

U heeft onderzocht of er redelijke alternatieven zijn voor de ruimtelijke ingreep. U geeft hierover het volgende aan:

Locatie

"Een locatieafweging is niet gemaakt, gezien de te renoveren appartementencomplexen nu eenmaal op deze locatie staan."

Alternatieve werkwijze

"Een alternatieve werkwijze zoals het ontzien van het dak en spouw en daarmee de huidige verblijfplaatsen van vleermuizen, zouden niet resulteren in het beoogde doel; het realiseren van de verduurzaming van de huidige woningen. Behouden van verblijfplaatsen in zijn huidige vorm is daarbij niet mogelijk. Door het nemen van maatregelen, het aanbieden van permanente verblijfplaatsen voor de betreffende soort, wordt afdoende rekening gehouden met de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis."

Inrichting

"Bij de werkzaamheden wordt er rekening gehouden met de aanwezige beschermde soorten. De appartementencomplexen worden op korte termijn, voorafgaand aan de werkzaamheden geschikt gemaakt als verblijfplaats. Met de keuze voor de betreffende voorzieningen wordt zekerheid verkregen dat de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis, ook in de nieuwe situatie van de bebouwing gebruik zullen gaan maken. In deze situatie is de gekozen inrichting het beste voor de aanwezige soorten. In deze situatie is er geen gunstigere oplossing voorhanden."

Planning

"Er wordt zoveel mogelijk gewerkt in de meest gunstige periode voor het uitvoeren van de werkzaamheden van de gewone en ruige dwergvleermuis. De renovatiewerkzaamheden bij de verblijfplaatsen voor vleermuizen worden daarom uitgevoerd vlak voorafgaand aan de baltperiode tussen 15 augustus en 15 oktober. Dit betreft de minst kwetsbare periode voor de aangetroffen functies van de gewone en ruige dwergvleermuis waarin gewerkt kan worden. In enkele dagen zijn de panden dan ongeschikt gemaakt waardoor eventuele aanwezige dieren de gelegenheid hebben gekregen om te vluchten. Door een maximale doorlooptijd van de uitvoering maar 20 weken betreft, is het leefgebied na de winterperiode weer direct beschikbaar. Deze planning betreft de meest gunstige voor de aanwezige soorten."

Conclusie

Gezien het bovenstaande zijn er geen redelijke alternatieven waarbij er minder negatief effect op de beschermde soorten optreedt. De alternatievenafweging is hiermee dan ook voldoende onderbouwd.

b) Belangenafweging

Omschrijving van het belang

Wij toetsen of het belang van de ingreep zwaarder mag wegen dan het beschermingsbelang van de soorten zoals is vastgelegd in de wet. Voor de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis heeft u de ontheffing aangevraagd op grond van het belang genoemd in artikel 3.8, vijfde lid, onder b, aanhef en onder 3, van de wet: "In het belang van de volksgezondheid, de openbare veiligheid of andere dwingende redenen van groot openbaar belang, met inbegrip van redenen van sociale of economische aard en met inbegrip van voor het milieu wezenlijke gunstige effecten". In uw aanvraag heeft u het belang van de ruimtelijke ingreep onderbouwd. U vraagt ontheffing voor werkzaamheden vanwege verduurzaming van de woningen door renovatie en het bestrijden van vocht en schimmelvormingsproblemen in de woningen. U heeft onderbouwd dat de woningen energiezuiniger worden. De woningen hebben nu gemiddeld een energielabel F of G. Na de verduurzamingswerkzaamheden zullen de woningen gemiddeld een energielabel B hebben.

Uit het rapport "Memo Integraal renovatievoorstel Eykmanlaan in Utrecht" van 22 maart 2018 blijkt dat het pakket van geplande verduurzamingsmaatregelen in het plangebied zullen leiden tot een gemiddeld energielabel B van de woningen. Hierover geeft u het volgende aan:

Vocht en schimmelproblemen

"Er is in diverse woningen schimmelvorming ontstaan als gevolg van onvoldoende ventilatie en isolatie in het metselwerk en binnenwand, boven de kozijnen. Een oplossing voor dit probleem is om de spouwmuren te isoleren om schimmel problemen te voorkomen. Verwacht wordt dat bij het uitblijven van gerichte isolatie maatregelen, de vochtproblemen zullen verergeren. Met als gevolg mogelijke schadelijke gezondheidsproblemen voor de inwonende. Andere geplande maatregelen als het aanbrengen van ventilatiesystemen met CO₂ aansturing, en voorzien van vochtsensor voor de inpandige badkamer, zullen het binnenklimaat aanzienlijk verbeteren."

Uit het rapport 'Verslag Eykmanlaan schimmelvorming in div. woningen' en 'Quickscan verduurzamen' van 9 november 2018, blijkt dat er vocht en schimmelvormende problemen zijn in diverse woningen binnen het plangebied. Uit de rapportages blijkt ook dat verduurzaming door middel van spouwisolatie en aanleg van mechanische ventilatie noodzakelijk zijn om deze problemen te verhelpen.

Algemene afspraken over verduurzaming door renovatie

Er zijn verschillende nationale en internationale doelstellingen over het tegengaan van klimaatverandering. In het Klimaatakkoord van Parijs², dat is gepresenteerd in 2013 en door Nederland is geratificeerd³, zijn afspraken gemaakt over het beperken van de opwarming van de aarde. In Nederland zijn afspraken gemaakt in het Energieakkoord⁴ van 2013 en het Klimaatakkoord⁵ van 2019. In het Energieakkoord is afgesproken dat alle burgers in 2050 in een energieneutraal huis wonen. In het nationale Klimaatakkoord staan afspraken over de verduurzaming van de eerste 1,5 miljoen bestaande woningen in 2030 volgens een wijkgerichte aanpak. Vooruitlopend hierop zijn afspraken gemaakt om tot en met 2022 100.000 corporatiewoningen te verduurzamen.

Om de doelstellingen te kunnen bereiken, is grootschalige renovatie van bestaande woningen nodig. Woningrenovaties zorgen voor een vermindering in het gebruik van fossiele brandstoffen en daardoor minder uitstoot van schadelijke stoffen. Lagere uitstoot leidt tot een verbeterde luchtkwaliteit. Hiermee draagt renovatie ook bij aan verbetering van de volksgezondheid.

Conclusie

Hiermee is sprake van een wettelijk belang van de ingreep, namelijk "volksgezondheid". In dit geval weegt het belang van de ruimtelijke ingreep daarom zwaarder dan het beschermingsbelang van de soorten.

c) Ecologische beoordeling

Onderzoek

U heeft het plangebied onderzocht op de aanwezigheid van beschermde soorten. Ook heeft u onderzocht welk effect de ingreep heeft op aanwezige beschermde soorten. Op basis van artikel 3.2 van de Awb hebben wij ons verzekerd van de kwaliteit en zorgvuldigheid van het uitgevoerde ecologische onderzoek.

Aanwezige beschermde soorten

Gewone dwergvleermuis

De gewone dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er zijn tien zomerverblijfplaatsen vastgesteld in het noordelijk gelegen appartementencomplex. De invliegopeningen waren open stootvoegen en bevonden zich aan de westzijde van het complex. Tevens zijn er zes paarverblijfplaatsen vastgesteld in het plangebied rondom het noordelijk gelegen appartementencomplex. De verblijfplaatsen bevinden zich aan de noord-, oost- en westgevel. Aan de oostgevel zijn de verblijfplaatsen op diverse verdiepingen tussen de balkonranden en muur (spouwmuur) vastgesteld. Op de westgevel betrof het de open stootvoegen op verschillende hoogtes.

Ruige dwergvleermuis

De ruige dwergvleermuis is aangetroffen binnen het plangebied. Er is één paarverblijfplaats vastgesteld in een open stootvoeg aan de bovenzijde van de zuidoostgevel van het noordelijke appartementencomplex.

Omdat (vorstvrije) verblijfplaatsen van gewone- en ruige dwergvleermuis ook als (tijdelijk) winterverblijf voor één of enkele dieren gebruikt kunnen worden, kan een individuele winterverblijf niet worden uitgesloten. De locaties van de aangetroffen verblijfplaatsen zijn weergegeven in bijlage 3 van dit besluit.

² <http://unfccc.int/resource/docs/2015/cop21/eng/l09.pdf>

³ <https://www.tweedekamer.nl/kamerstukken/stemmingsuitslagen/detail?id=2017P01147>

⁴ <http://www.energieakkoordser.nl/energieakkoord.aspx>

⁵ <https://www.klimaatakkoord.nl/documenten/publicaties/2019/06/28/klimaatakkoord>

Staat van instandhouding

Gewone dwergvleermuis

"De gewone dwergvleermuis is de meest algemene vleermuissoort in Nederland en wordt in het gehele land aangetroffen. De huidige trend in aantallen en verspreiding is stabiel en de soort heeft een gunstige staat van instandhouding. Er zijn geen concrete aantallen bekend van de landelijke populatie maar er zijn op basis van NEM-meetnet Zoldertellingen wel toenames bekend tussen 1996-2016 (Goutbeek, 2018). De Favourable Reference Population (FRP) wordt op 300.000-600.000 dieren geschat (SVI Gelderland). Er is geen literatuur of document beschikbaar waarin de lokale staat van instandhouding van de gewone dwergvleermuis exact in staat beschreven. Echter is wel bekend uit onderzoek dat in achtertuinen binnen de gemeente Utrecht voor 95% gewone dwergvleermuis voorkomt. Dit komt neer op ongeveer 2.000 tot 3.500 dieren in de zomerperiode, en 4.000 tot 6.000 in de winterperiode. De laatste aantallen van de winterperiode, zijn gebaseerd op onderzoeksresultaten van Eelerwoude waarbij gericht onderzoek werd gedaan naar verblijfplaatsen in 60 gebouwen en de Inktpot (G. Korsuize, H. Kruse, 2016. SMP Utrecht)."

Ruige dwergvleermuis

"De ruige dwergvleermuis is een redelijk algemeen voorkomende vleermuissoort in Nederland en wordt in het gehele land aangetroffen. De meeste waarnemingen zijn bekend in het noordwesten van het land (BIJ12, 2017). De landelijke populatie werd in 2019 geschat op 40.000 volwassen individuen in de zomerperioden (European Environmental Agency, 2019) met het overgrote deel mannetjes. De jaarlijkse aantallen variëren hierbij van 4.000 – 400.000 individuen (Limpens et al, 2017). De trend van verspreiding is in Nederland onbekend vanwege onvoldoende data. De huidige toestand van de populatie is dan ook 'onbekend' (SVI, Gelderland). Op basis van het aantal bezette km-hokken en expert judgemente wordt de verspreiding als 'gunstig' beoordeeld (SVI Gelderland, 2019)." In verhouding tot de gewone dwergvleermuis komt de ruige dwergvleermuis binnen Utrecht in veel lagere concentraties voor. Uit het onderzoek uitgevoerd door Eelerwoude blijkt dat 3% van de vastgestelde soorten ruige dwergvleermuis was (G. Korsuize, H. Kruse, 2016. SMP Utrecht). Over de afgelopen 3 jaren zijn er in totaal 144 gevalideerde waarnemingen en individuen bekend stadsgrenzen van Utrecht (NDFF, 2022)."

Effect van de ingreep op de aanwezige beschermde soorten

Door de werkzaamheden worden zestien zomer/paar- en winterverblijfplaatsen van de gewone dwergvleermuis en één paar- en winterverblijfplaats van de ruige dwergvleermuis vernield. De gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis worden mogelijk verstoord en individuen worden in sommige gevallen mogelijk gedood door de verborgen leefwijze van de soorten. Dit betekent dat er sprake is van het overtreden van verbodsbepalingen uit de wet. Ontheffing is daarom noodzakelijk.

Mitigerende en compenserende maatregelen

Om de negatieve ecologische effecten van de werkzaamheden te beperken heeft u mitigerende (verzachtende) en compenserende (vervangende) maatregelen voorgesteld. De maatregelen die door ons zijn goedgekeurd en opgenomen in bijlage 4 van dit besluit. In bijlage 1 hebben wij middels voorschriften extra maatregelen voorgeschreven om de negatieve effecten van de werkzaamheden verder te verzachten.

Wij gaan in dit geval akkoord met een afwijking van het Kennisdocument Gewone dwergvleermuis met betrekking tot de minimale plaatsingshoogte van de permante vleermuiskasten. De afwijkende maatregelen zijn in dit geval voldoende, omdat u ecologisch heeft onderbouwd dat deze locaties geschikt zijn als verblijfplaats. In dit geval geldt dat, wanneer de vervangende verblijfplaatsen worden geplaatst op locaties waar invliegende vleermuizen zijn waargenomen, hiervoor een minimale plaatsingshoogte van twee meter in plaats van drie meter mag worden aangehouden. Hiermee wordt beoogd de vervangende verblijfplaats zo dicht mogelijk bij de originele verblijfplaats te realiseren. Voor alle andere kasten dient conform het kennisdocument minimaal drie meter plaatsingshoogte aangehouden te worden. In bijlage 5 is opgenomen met welke plaatsingslocaties voor de tijdelijke en permante kasten wij akkoord gaan.

Gevolgen van de ingreep voor de staat van instandhouding

Door het nemen van mitigerende en compenserende maatregelen en de inrichting van het gebied na afloop van de werkzaamheden wordt geen afbreuk gedaan aan het streven de populaties van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis in hun natuurlijke verspreidingsgebied in een gunstige staat van instandhouding te laten voortbestaan.

VI. Conclusie

Aangezien aan de voorwaarden voor een ontheffing wordt voldaan, verlenen wij u ontheffing als bedoeld in artikel 3.8, eerste lid, van de wet. Aan deze ontheffing zijn voorschriften verbonden. Deze zijn opgenomen in bijlage 1 van dit besluit.

VII. Bezwaar

U kunt binnen zes weken na de dag waarop deze beschikking op de voorgeschreven wijze is bekendgemaakt een bezwaarschrift bij Gedeputeerde Staten van Utrecht indienen:

- Digitaal: gebruikt u hiervoor het formulier "Bezwaar tegen beslissing provinciaal bestuur met DigiD". Uw DigiD geldt als ondertekening. U vindt het formulier via: www.provincie-utrecht.nl onder loket / klacht, bezwaar of melding doorgeven / bezwaar tegen beslissing provincie;
- Schriftelijk: t.a.v. de secretaris van de Awb-adviescommissie van PS en GS, postbus 80300, 3508 TH Utrecht.

Het bezwaarschrift moet in ieder geval bevatten:

- uw naam en adres;
- de datum;
- een omschrijving van het besluit waartegen het bezwaar is gericht (indien mogelijk, onder vermelding van het besluitnummer);
- de reden van bezwaar;
- ondertekening.

Aan de behandeling van een bezwaarschrift zijn voor de indiener geen kosten verbonden.

Overigens schort het indienen van een bezwaarschrift de werking van het besluit niet op. Als u niet kunt wachten op de normale behandeling van uw bezwaarschrift, hebt u de mogelijkheid om een voorlopige voorziening aan te vragen bij de rechtbank. U moet op dat moment ook al een bezwaarschrift hebben ingediend. Het verzoek om een voorlopige voorziening richt u aan de voorzieningenrechter van de Rechtbank Midden-Nederland, Sector bestuursrecht, postbus 16005, 3500 DA Utrecht.

VIII. Inwerkingtreding

Dit besluit treedt in werking vanaf het moment dat deze aan u bekend is gemaakt en wordt twee werkdagen na bekendmaking gepubliceerd op de website www.officielebekendmakingen.nl.

IX. Overige informatie

Er kan ook vergunning of ontheffing nodig zijn op grond van andere wetten of verordeningen. Wij adviseren u zo nodig contact op te nemen met uw gemeente en/of regionale uitvoeringsdienst, als u dit nog niet heeft gedaan. Als u vragen heeft over de procedure en de inhoud van dit besluit, kunt u contact opnemen met ons Servicebureau via servicebureau@provincie-utrecht.nl, of op telefoonnummer 030-2583311.

X. Verzending

Wij verzenden dit besluit aan de aanvrager. Een afschrift van dit besluit verzenden wij aan:

- Eelerwoude B.V.;
- Regionale Uitvoeringsdienst (hierna: RUD) Utrecht;
- Gemeente Utrecht, Stadskantoor.

Hoogachtend,
Gedeputeerde Staten van Utrecht,

Teamleider Vergunningverlening Natuur en Landschap
Domein Landelijke Leefomgeving

Bijlage 1: Voorschriften

Aan deze ontheffing zijn de volgende voorschriften verbonden:

Algemeen

1. De ontheffing wordt alleen verleend voor de in dit besluit genoemde soorten en beschreven verboden handelingen.
2. Deze ontheffing geldt alleen voor de werkzaamheden die conform de aanvraag worden uitgevoerd, voor zover in deze ontheffing zelf niet anders is aangegeven.
3. De ontheffinghouder dient direct contact op te nemen met het Servicebureau van de provincie Utrecht (Archimedeslaan 6, postbus 80300, 3508 TH te Utrecht of servicebureau@provincie-utrecht.nl) indien bij het uitvoeren van de werkzaamheden van het project andere beschermde soorten dan de genoemde worden aangetroffen of andere handelingen als bedoeld in voorschrift 1 noodzakelijk zijn.
4. Deze ontheffing kan uitsluitend gebruikt worden door (medewerkers van) de ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers of in opdracht van de ontheffinghouder handelende (rechts-)personen. De ontheffinghouder of haar rechtsopvolgers blijven daarbij verantwoordelijk voor de juiste naleving van deze ontheffing.

Voorafgaand aan de werkzaamheden

5. De ontheffinghouder dient een ecologisch werkprotocol op te stellen met daarin minstens de voorschriften uit deze ontheffing. Het werkprotocol dient aanvullend de volgende aspecten te omschrijven:
 - a. Omschrijving van het plangebied (inclusief kaart);
 - b. Activiteiten/werkzaamheden die uitgevoerd worden (inclusief planning);
 - c. Maatregelen die getroffen zijn/worden (locatie op kaart en datum/tijd);
 - d. Informatie en contactgegevens van de begeleidende ecooloog;
 - e. Een overzicht van de activiteiten die door de ecooloog zijn/worden begeleid;
 - f. De manier waarop is/wordt omgegaan met onverwacht aangetroffen (beschermde) soorten binnen het plangebied.
6. Minimaal twee weken voorafgaand aan de start van de werkzaamheden die invloed hebben op de beschermde soorten, moet de ontheffinghouder het meldingsformulier 'aanvang werkzaamheden' volledig invullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/startwerkzaamhedenwnb>. Bij de melding dient het werkprotocol zoals omschreven in de voorschriften bijgevoegd te zijn.

Tijdens de werkzaamheden

7. De werkzaamheden en bovengenoemde voorschriften moeten worden uitgevoerd onder begeleiding van een deskundige⁶ op het gebied van de soorten waarvoor ontheffing is verleend. Deze dient in ieder geval aanwezig te zijn in het plangebied bij de start van de werkzaamheden, voor zover deze invloed hebben op een beschermde soort.
8. Tijdens de uitvoering van de werkzaamheden moet een afschrift van deze ontheffing op de locatie van de werkzaamheden aanwezig zijn en op verzoek te worden getoond aan de daartoe bevoegde toezichthouders of opsporingsambtenaren.
9. Tijdens de werkzaamheden moet een logboek worden bijgehouden. In het logboek worden gemaakte ecologische keuzes vastgelegd, zoals goedkeuren / vrijgeven door een deskundige, afwijkingen van het ecologisch werkprotocol (indien goedgekeurd door het bevoegd gezag) en gekozen mitigerende en/of compenserende maatregelen en de locatie daarvan. In het logboek worden in ieder geval de relevante resultaten van de uitgevoerde handelingen, omschreven in de voorschriften bij dit besluit geregistreerd.
10. De maatregelen, genoemd in hoofdstuk 10 van het activiteitenplan van 21 april 2022 (zie bijlage 4) moeten worden opgevolgd.

⁶ Onder deskundige verstaan wij: een persoon die voor de situatie en soorten ten aanzien waarvan hij of zij gevraagd is te adviseren en/of te begeleiden, aantoonbare ervaring en kennis heeft op het gebied van soortspecifieke ecologie. De ervaring en kennis dient te zijn opgedaan doordat de deskundige:

- op HBO-, dan wel universitair niveau een opleiding heeft genoten met als zwaartepunt (Nederlandse) ecologie; en/of
- op MBO niveau een opleiding heeft afgerond met als zwaartepunt de Flora- en faunawet/Wet natuurbescherming, soortenherkenning en zorgvuldig handelen ten opzichte van die soorten; en/of
- als ecooloog werkzaam is voor een ecologisch adviesbureau, zoals een bureau dat is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus; en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenbescherming en is aangesloten bij en werkzaam voor de daarvoor in Nederland bestaande organisaties (zoals Zoogdiervereeniging, RAVON, Stichting Das en Boom, Vogelbescherming Nederland, Vlinderstichting, Natuurhistorisch Genootschap, KNNV, NJN, IVN, EIS Nederland, FLORON, SOVON, STONE, Staatsbosbeheer, Natuurmonumenten en De Landschappen) en/of
- zich aantoonbaar actief inzet op het gebied van de soortenmonitoring en/of – bescherming.

11. De tijdelijke alternatieve verblijfplaatsen dienen te blijven hangen tot de gewenningsperiode van de gerealiseerde permanente verblijfplaatsen verstreken is en wanneer de betreffende tijdelijke voorzieningen niet in gebruik genomen zijn door beschermde soorten.
12. Het ongeschikt maken van de vaste rust- en verblijfplaats dient uitgevoerd te worden in de actieve periode en buiten de kwetsbare periode van de gewone dwergvleermuis, deze periode loopt van 15 augustus en 15 oktober. Het controleren van de ongeschikt gemaakte verblijfplaatsen mag pas gedaan worden na vier aaneengesloten dagen waarbij er ten minste twee dagen een temperatuur van minimaal 10 graden is geweest in combinatie met gunstige weersomstandigheden (geen regen en geen harde wind). Deze controle dient te worden uitgevoerd door een ecologisch deskundige.⁶ Als blijkt dat er toch nog vleermuizen in het gebouw aanwezig zijn dient gekeken te worden op welke plaatsen het gebouw niet goed dicht is gezet met de exclusion flaps en dient dit opnieuw en beter te gebeuren. Pas wanneer geen verblijfplaatsen meer worden aangetroffen kan het gebouw voor de werkzaamheden worden vrijgeven.
13. Bij gebruik van het model VMTH1 Muurschaal van Unitura ter tijdelijke mitigatie van gebouwbewonende vleermuizen, dienen de randen langs de muren gedicht te zijn om inregenen en tochtvorming te voorkomen (eventueel door het plaatsen van de bijgeleverde schuimband).

Na afloop van de werkzaamheden

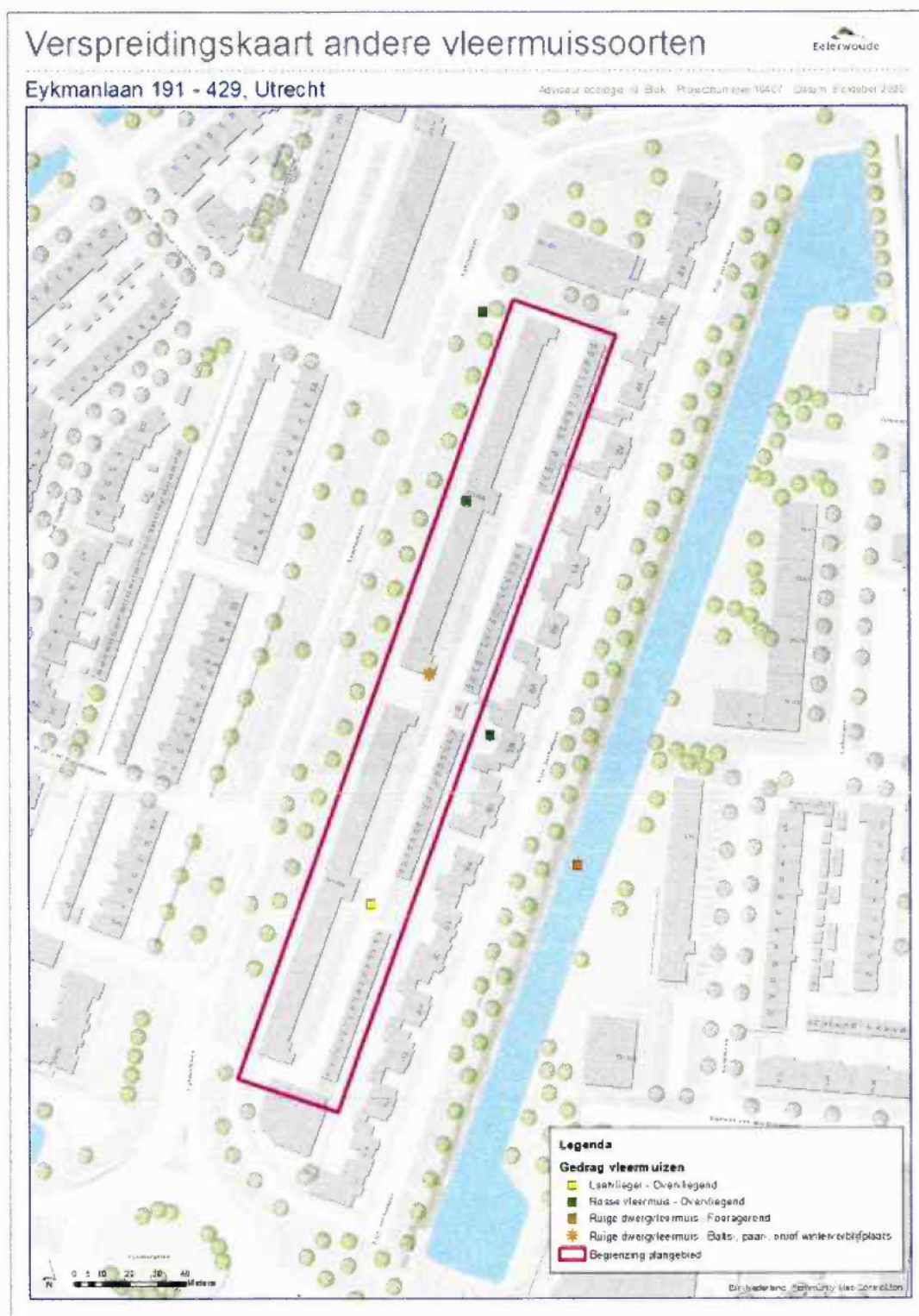
14. Na afronding van de werkzaamheden dient de ontheffinghouder het meldingsformulier 'einde werkzaamheden' volledig in te vullen op <https://rudutrecht.formulierenserver.nl/eindwerkzaamhedenwnb>. Het logboek zoals omschreven in de voorschriften moet bijgevoegd worden.

Bijlage 2: Locatie plangebied

Bron: "Projectplan Wet natuurbescherming Verduurzamingsmaatregelen Eykmanlaan 191 – 429", Utrecht 21 april 2022

Bijlage 3: Locatie aangetroffen verblijfplaatsen

Verspreidingskaart gewone dwergvleermuis

Eykmanlaan 191 - 429, Utrecht

Adviseur ecologie: N. Blok, Projectnummer: 1849, Datum: 8 oktober 2022

Bron:

"Projectplan Wet natuurbescherming Verduurzamingsmaatregelen Eykmanlaan 191 – 429", Utrecht 21 april 2022

Bijlage 4: Voorgestelde maatregelen

Bron: "Projectplan Wet natuurbescherming Verduurzamingsmaatregelen Eykmanlaan 191 – 429", Utrecht van 21 april 2022

10.1 Maatregelen

Ecologisch werkprotocol

Alle te nemen maatregelen worden in een ecologisch werkprotocol samengevat, evenals de aanvullende voorwaarden uit de ontheffing. Dit protocol is tijdens de werkzaamheden op de locatie aanwezig en onder betrokken medewerkers bekend. Daarnaast wordt een toolboxmeeting georganiseerd om de medewerkers te informeren en instrueren. De uitvoerder ziet er op toe dat het protocol gevolgd wordt.

Begeleiding

Tijdens de werkzaamheden staat een ecologisch adviseur paraat. Mocht de uitvoerder bijzonderheden ten aanzien van vleermuizen of andere onverwachte beschermde soorten merken, dan neemt hij contact op met de ecologisch adviseur. Betreffende adviseur is werkzaam als adviseur ecologie bij Eelerwoude en heeft ruime ervaring met het uitvoeren van vleermuisonderzoek en toetsingen aan de Wet natuurbescherming, alsmede de begeleiding hiervan.

De ecologen bij Eelerwoude hebben veel ervaring met onderzoek en toetsing in het kader van Wet natuurbescherming en natuurbeleid. Jaarlijks voert Eelerwoude vele tientallen van dergelijke onderzoeken uit in alle delen van Nederland en in verschillende typen biotopen. Bij de veldinventarisaties van beschermde fauna maken wij gebruik van ondermeer batdetectors, life-traps, boomcamera's, en schepnetten. We volgen daarbij de landelijke gangbare methodieken en protocollen. Eelerwoude is aangesloten bij het Netwerk Groene Bureaus. Daarnaast houden betreffende ecologen zich ook buiten het werk bezig met het inventariseren van diverse plant- en diersoorten.

Werken buiten kwetsbare perioden

Bij de planning van de werkzaamheden wordt rekening gehouden met de kwetsbare periode van gewone en ruige dwergvleermuis. Er wordt zoveel mogelijk gewerkt buiten de meest kwetsbare periode. De beste periode om te werken loopt van globaal half augustus t/m half oktober. De meest kwetsbare perioden is echter de winterperiode wanneer vleermuizen inactief zijn. Deze loopt globaal van begin november t/m begin april. Afhankelijk van het seizoen en de weersomstandigheden kunnen deze perioden langer dan wel korter zijn. De geschiktheid van de periode waarin gewerkt wordt, wordt bepaald door een ter zake kundige op het gebied van vleermuizen. De meest gunstige perioden voor het ongeschikt maken van de appartementencomplexen betreft de periode in augustus. En de overgang van winterperiode naar zomer-, en kraamperiode tussen 1 april t/m 15 mei.

10.2 Mitigatie en compensatie

Plaatsing tijdelijke en permanente voorzieningen voor gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis

De compenserende inbouwstenen dienen minimaal 6 maanden ter gewenning van vleermuizen, binnen hun netwerk aanwezig zijn. Daarom worden de inbouwstenen (34) en tijdelijke vleermuiskasten (34) zo snel mogelijk, en minimaal zes maanden voorafgaand aan de werkzaamheden ingepast en opgehangen. Deze worden in en aan de gevels van het zuidelijk georiënteerde appartementencomplex geplaatst, dat binnen het netwerk ligt van de gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis (zie ook de tekeningen met locaties tijdelijke en permanente vleermuiskasten).

De vleermuizen zitten voornamelijk in de spouwmuur en komen via de open stootvoegen of gleuven achter de balkons, in de gevel. Belangrijk is dan ook dat met name die locaties op termijn weer toegankelijk zijn. Door de

voorgenomen na isolatie van de spouwmuren, zullen de invliegopeningen verdwijnen en worden daarom middels inbouwstenen nieuwe verblijfplaatsmogelijkheden gerealiseerd. De totale mitigatie en compensatie aan voorzieningen wordt gerealiseerd met een compensatiefactor 4. Dit betekent dat in fase 1 totaal 34 inbouwstenen en 34 tijdelijke vleermuiskasten worden geplaatst in/op de gevels van het zuidelijk complex tijdens de werkzaamheden, en in fase 2 de overige 34 inbouwstenen. In totaal worden er dus 68 inbouwstenen (permanente voorzieningen) geplaatst verdeeld over complex noord en zuid. En 34 tijdelijke vleermuiskasten van houtbeton over complex zuid.

Het betreft een verhouding van de volgende type inbouwstenen:

- 24 exemplaren van het type VMPM1 van Faunaprojecten.nl. Het betreft een inbouwkast van duurzaam houtbeton geschikt als zomer- balts- paarverblijf (mogelijk ook winter). De afmetingen aan buitenkant zijn 48.7x22x5.5. cm. De diepte aan de binnenkant is 25 mm en beschikt over één laag. De steen is geschikt als verblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen (afbeelding 5).
- 10 exemplaren van het type vleermuis-winterverblijf 1WI van het merk Schwegler. Het materiaal bestaat uit duurzaam lichtbeton en is weerbestendig. De afmetingen aan de buitenkant zijn 545x345x95 mm. Vanwege de speciale isolatie zijn deze typen zowel geschikt als winter- als zomerverblijfplaats voor gebouwbewonende vleermuizen (afbeelding 6).

De permanente inbouwstenen zijn geschikt als zomer-, balts- paar- en/of winterverblijfplaats en kunnen toegepast worden bij het type appartementencomplex dat gerenoveerd wordt. Er zullen in totaal 34 tijdelijke vleermuiskasten worden aangeboden en opgehangen aan de gevels van het zuidelijk complex van het type: <https://unitura.nl/product/vmth1-vleermuiskast-zomerverblijfplaats/> (afbeelding 7). Dit type is van duurzaam houtbeton gemaakt en geschikt als mitigatie voor kleine zomer- en paarverblijfplaatsen van gebouwbewonende vleermuizen.

Er wordt bij het plaatsen van de voorzieningen in ieder geval met onderstaande punten rekening gehouden:

- Plaatsing op een locatie binnen 100 tot 200 meter van de oorspronkelijke verblijfplaats;
- Een vergelijkbare spreiding van de verblijfplaatsen ten opzichte van de vastgestelde verblijfplaatsen. Hierbij zal geclusterd worden, variërend van 2 tot 4 inbouwstenen;
- De invliegopeningen zitten bij voorkeur op minimaal 2 meter hoogte en hebben een vrije aanvliegroute (geen obstakels als beplanting of lantaarnpalen);
- De locatie is vrij van kunstverlichting, vrij van verstoring en buiten het bereik van predatoren;
- De openingen worden zoveel mogelijk gerealiseerd in verschillende windrichtingen, zodat verschillende microklimaten worden aangeboden.

Planning

De eerste 34 inbouwstenen en 34 tijdelijke vleermuiskasten worden overdag in het voorjaar en/of najaar van 2022 (minst kwetsbare periode) geplaatst, in het zuidelijke appartementencomplex (zie bijlage 5). De andere 34 inbouwstenen worden tijdens de werkzaamheden van complex noord (na het ongeschikt maken buiten de kwetsbare periode), ten tijde van met de werkzaamheden onder ecologische begeleiding geplaatst. Voor de inbouwstenen wordt een gewenningsperiode gehanteerd van 6 maanden (BIJ12 Kennisdocument gewone dwergvleermuis, Versie 2). Dat betekent dat zodra de renovatiewerkzaamheden van het noordelijk appartementencomplex worden opgestart er voldoende beschikbare alternatieve verblijfplaatsen aanwezig zijn binnen het netwerk van de vleermuizen. De functionaliteit van het leefgebied is hiermee gehandhaafd.

De vastgestelde verblijfplaatsen betreffen geen bijzondere functies (lees: geen belangrijke kraam- en massawinterverblijven) waarvan bekend is dat gewone dwergvleermuis of ruige dwergvleermuis, niet kritisch is bij het kiezen van dit type verblijfplaats en hier dus regelmatig tussen wisselt. Vrijwel alle verblijfplaatsen van gewone dwergvleermuizen in het gehele onderzoeksgebied werden aangetroffen bij open stootvoegen en achter gleuven van de balkonconstructies in de gevels. In de omliggende gebouwen/woningen/bomen zijn voldoende alternatieve verblijfplaatsmogelijkheden aanwezig om in of tussen te kruipen. Verwacht wordt dan ook dat, indien

er een verblijfplaats tijdelijk ongeschikt raakt, vleermuizen snel uitwijken naar andere locaties die ze al kennen in de omgeving.

Ongeschikt maken verblijfplaatsen

Ongeschikt maken kan op verschillende manieren worden uitgevoerd; door het verwijderen van de voegstenen, open zetten van spouwmuren of door het eenzijdig afdichten van de toegangswegen. In deze situatie lijkt de meest voor de hand liggende methode om exclusion flaps toe te passen, zodat vleermuizen de verblijfplaats wel uit kunnen, maar niet meer opnieuw kunnen betreden. Welke maatregelen daadwerkelijk gekozen worden, wordt voorafgaand aan de werkzaamheden onder leiding van de begeleidende ecooloog en de uitvoerder beslist, uitgevoerd en middels een controleronde gecontroleerd op hun effectiviteit. De verblijfplaatsen worden minstens twee weken, voor aanvang van de werkzaamheden (na half augustus en uiterlijk eind oktober 2023) onder begeleiding van de ecooloog ongeschikt gemaakt.

In één richting werken

Tijdens de werkzaamheden wordt één richting op gewerkt, zodat mogelijk aanwezige dieren de kans krijgen om te vluchten.

Locatie maatregel

De permanente voorzieningen voor vleermuizen worden verdeeld over alle gevels van de appartementencomplexen aangebracht. Ook de liftschacht wordt hiervoor gebruikt.

Doel maatregel

Met de voorgenomen maatregelen worden voldoende nieuwe verblijfplaatsen voor gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis gecreëerd, zodat de gunstige staat van instandhouding van de soorten (lokaal) gegarandeerd blijft. Daarnaast worden de maatregelen uitgevoerd in het kader van zorgvuldig handelen (zorgplicht).

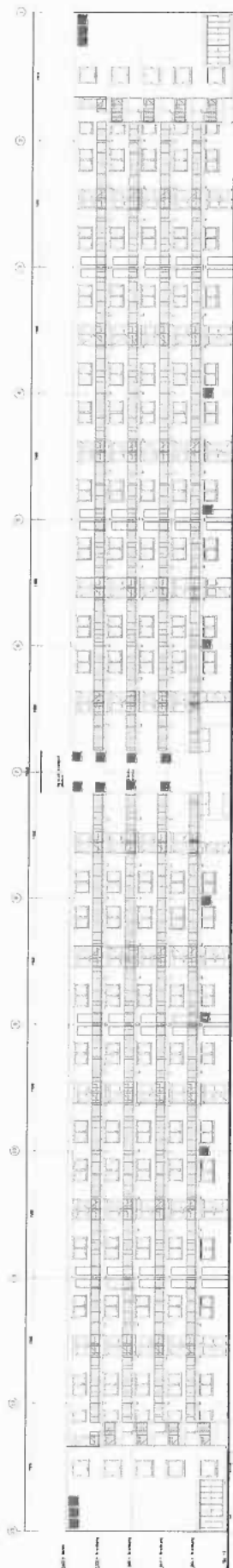
Effectiviteit maatregel

Gewone dwergvleermuis en ruige dwergvleermuis maken gebruik van een netwerk aan verblijfplaatsen. Ze wisselen regelmatig van verblijfplaats. Vaak is het gebruik van een verblijfplaats afhankelijk van het seizoen en het weer. Regelmatig worden nieuwe verblijfplaatsen in gebruik genomen, als deze voldoen aan de eisen.

De permanente inbouwstenen worden al langer en op verschillende plaatsen succesvol gebruikt bij verstoring en vernietiging van verblijfplaatsen van gewone- en ruige dwergvleermuis. Na afronding van de werkzaamheden worden op nagenoeg dezelfde locaties weer nieuwe verblijfplaatsmogelijkheden gerealiseerd voor de vleermuissoorten. De condities van deze verblijfplaatsen zoals temperatuur, stabiliteit en vochtigheidsgehalte zijn naar verwachting hetzelfde. Daarmee is het aannemelijk dat de vleermuizen weer gebruik zullen maken van de gebouwen.

Bijlage 5: Locatie plaatsing tijdelijke en permanente alternatieve verblijfplaatsen

Kaarten met plaatsing tijdelijke en permante alternatieve verblijfplaatsen. Uit bijlage 3 van "Tweede brief aanvullende informatie, ontheffingsaanvraag Wnb Eykmanlaan" van 12 april 2022.

[illegible]

